

Tänk om vi hade cykelbrist!

Dalarnas Tidningar den 15 november 2012

Låt oss leka med tanken att det plötsligt uppstår brist på cyklar och att regeringen i sitt miljötank agerar med handlingskraft och bestämmer sig för att ingripa. En cykel ska inte få kosta hur mycket som helst. För att värna cykelkonsumentens intresse inrättas en ny offentlig myndighet: Cykelprismyndigheten, som med hjälp av en särskild lista avgör vad som är ett rimligt pris för olika sorters cyklar. Den som köper en oskäligt dyr cykel kan i efterhand gå till cykelprismyndigheten och få priset sänkt i efterhand.

Åtgärderna får omedelbar effekt. Det säljs inga hutlöst dyra cyklar på Blocket och Tradera längre. Det säljs faktiskt färre cyklar över huvud taget. Det ryktas att vissa säljare kräver att köparen lovar att inte gå till cykelprismyndigheten, och att andra gör om cyklarna till slätklenoder som överläts från generation till generation, utan att någonsin handlas på marknaden. Exemplet ter sig bisarrt. Tack och lov har ingen regering fått för sig att agera med handlingskraft mot en hotande cykelbrist.

Cykelproduktionen styrs huvudsakligen av vinstintresse och det är fritt fram för vem som helst att sälja, eller köpa, en cykel hur dyrt eller billigt som helst. Det är inte särskilt svårt för någon, ens med begränsade resurser, att komma över ett åkdon att trampa runt med. Om det fullständigt osannolika skulle hända att varannan svensk bilist bestämmer sig för att börja cykla, skulle det inte ta lång tid innan exempelvis Ikea och Biltema hittat underleverantörer som vill profitera på den nya cykeltrenden.

Exemplet som ter sig långsökt för cyklar är emellertid inte konstigare än att svenska politiker lyckats toka till det på exakt motsvarande sätt på marknaden för lägenheter. Det finns en hyresnämnd som avgör vad som är skälig hyra och den som betalt för mycket kan i efterhand få priset ändrat. Liksom den påhittade cykelprismyndigheten har den faktiskt existerande hyresnämnden påverkat marknaden på många olika och intressanta sätt, men inget som innebär att det har blivit lättare att få hyra en lägenhet.

Nu invänder säkert någon att det är skillnad på cyklar och lägenheter. Det går att klara sig utan cykel, men någonstans att bo behöver ju alla. Det är helt riktigt. Om våra beslutsfattare av någon anledning måste reglera någon av dessa marknader, vore det faktiskt bättre om de valde cykelmarknaden. En cykel kan man som sagt klara sig utan.

Andreas Bergh

är docent vid ekonomihögskolan vid Lunds universitet och välfärdsvetare vid Institutet för näringslivsforskning (IFN) i Stockholm